

Warszawa, dn. 18 lipca 2013 r.

Opinia prawna

1. Przedmiot:

Przedmiotem niniejszej opinii prawnej są następujące zagadnienia:

- I. Czy w przypadku funkcjonariuszy, którzy planowani są do służby na bieżąco, czyli mają rozplanowane w grafiku jedną lub dwie służby, można traktować następne nierozplanowane dni jako dni wolne od służby?
- II. Czy można w sytuacji wskazanej w punkcie poprzedzającym udzielać funkcjonariuszowi zwolnień z zajęć służbowych w związku ze stawiennictwem przed sądem w charakterze świadka w sprawie służbowej?
- III. Czy stawiennictwo przed sądem w charakterze świadka w sprawie służbowej jest czynnością służbową?

2. Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. 2011 r., Nr 116, poz. 675), zwana dalej ustawą o Straży Granicznej.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 czerwca 2009 r. w sprawie rozkładu czasu służby funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 95, poz. 794), zwany dalej Rozporządzeniem.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie zakresu obowiązków oraz podstaw, zakresu i trybu udzielania

Kancelarie Prawne Sp. z o.o.

zwolnień od zajęć służbowych funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz. U. z 2002 r., Nr 97, poz. 879 ze zm.), zwane dalej Rozporządzeniem w sprawie zwolnienia.

3. Rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego:

Rozpatrując problemy prawne określone powyżej w pierwszej kolejności należy szczegółowo przeanalizować przepisy odnoszące się do sposobu pełnienia przez funkcjonariuszy Straży Granicznej służby.

Przepis art. 37 ustawy o Straży Granicznej wskazuje, iż funkcjonariusze SG pełnią służbę w wymiarze 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym. Jest to zasada generalna. Norma czasu pracy dla funkcjonariuszy. W uzasadnionych okolicznościach rodzaju pełnienia służby oraz szczególnymi warunkami, możliwe są odstępstwa od tejże reguły. Funkcjonariuszowi w zamian za czas służby przysługuje czas wolny od służby w tym samym wymiarze. Funkcjonariusze pełnią służbę w sposób zorganizowany w rozkłady czasu służby (§ 4 ust. 1 Rozporządzenia. Rozkłady mogą być skonstruowane w różny sposób w zależności od rodzaju służby pełnionej przez funkcjonariusza. Pomiędzy kolejnymi służbami funkcjonariuszowi przysługuje określony czas przeznaczony na wypoczynek.

W sytuacji, gdy funkcjonariusz pełni służbę w taki sposób, iż rozkład jego służby ustalany jest według bieżących zapotrzebowań, koniecznym jest określenie, czy czas jaki przypada pomiędzy ostatnią wyznaczoną służbą, a służbami niewyznaczonymi jeszcze z braku rozkładu go obejmującego jest czasem wolnym (tj. przeznaczonym na odpoczynek) czy też podpada pod inną kategorię, dotychczas niewskazaną. Odpowiadając na tak postawione pytanie, pamiętać należy, iż każdy funkcjonariusz Straży Granicznej powinien pozostawać w gotowości do pełnienia służby. Nie jest bowiem w stanie precyzyjnie określić, na kiedy zostanie wyznaczona mu służba. Jednakże pamiętać należy, iż pomiędzy kolejnymi służbami przypada czas wolny od służby, tj. dni bez służby. W tym znaczeniu, zdaniem sporządzającej

OMEGA KANCELARIE PRAWNE SP. Z O.O.

00-680 Warszawa, ul. Poznańska 3 lok.18

tel./fax (83) 342 12 19, 600-185-900

e-mail: warszawa@omega-kancelaria.pl

niniejszą opinię, czas przypadający pomiędzy jedną służbą (wyznaczoną grafiką) a kolejną (nie wyznaczoną grafiką) należy traktować jako czas wolny od służby.

Zwolnienie z zajęć służbowych przysługuje funkcjonariuszowi na zasadach określonych w § 11 Rozporządzenia w sprawie zwolnienia. Wskazany akt prawny statuuje obowiązek zwolnienia funkcjonariusza od zajęć służbowych w przypadku *wezwania do stawiennictwa w charakterze strony lub świadka przed organem właściwym w sprawach powszechnego obowiązku obrony, organem prowadzącym postępowanie administracyjne, karne przygotowawcze, sądowe lub w sprawie o wykroczenie*. A zatem, jeżeli stawiennictwo przed sądem wymagane jest w dzień, w którym przypada funkcjonariuszowi służba, wówczas winien on otrzymać zwolnienia od zajęć służbowych. W dni „bez służby” nie jest koniecznym udzielanie funkcjonariuszowi zwolnienia, albowiem w czasie wolnym ma on możliwość swobodnego dysponowania czasem.

Warto zastanowić się jednak, co w sytuacjach, gdy wezwanie do stawiennictwa przed sądem wymagane jest na skutek pełnienia obowiązków służbowych przez funkcjonariusza. Jak w takim wypadku winny kształtować się uprawnienia oraz obowiązki funkcjonariusza? Czy stawiennictwo przed sądem w charakterze świadka sprawie służbowej jest czynnością służbową? Wskazany problem prawny należy rozwiązywać poczynając od odpowiedzi na ostatnie pytanie. Przepis art. 1 ust. 2 ustawy o Straży Granicznej, wskazuje zadania Straży. Jednym z zadań, a co za tym idzie czynności służbowych funkcjonariusza, jest *rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w zakresie właściwości Straży Granicznej*. Należy zatem uznać, iż stawiennictwo przed sądem w sprawie służbowej jest niewątpliwie czynnością służbową. Albowiem ma ona na celu realizację ustawowych zadań Straży Granicznej. W oparciu o powyższe można wywieść twierdzenie, iż w sytuacji, gdy funkcjonariusz obowiązany jest do stawiennictwa przed sądem w charakterze świadka w sprawie służbowej, wówczas powinien on wykonywać je w ramach pełnionej służby. Należy bowiem to do jego

Kancelarie Prawne Sp. z o.o.

czynności służbowych. Optymalnym rozwiązaniem zatem jest, aby w sytuacji, gdy funkcjonariusz nie posiada jeszcze dokładnie zaplanowanego grafiku, termin stawiennictw przed sądem został mu wyznaczony w „dzień służby”. Jak już wykazano powyżej, jednym z zadań Straży Granicznej jest ochrona porządku prawnego w określonym zakresie, a zatem uczestnictwo funkcjonariuszy Straży Granicznej w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości dokładnie w takim zakresie należy do ich obowiązków służbowych, a stawiennictwo przed sądem jest czynnością służbową.

Sporządziła: Joanna Ułasiuk, prawnik

OMEGA KANCELARIE PRAWNE SP. Z O.O.

00-680 Warszawa, ul. Poznańska 3 lok.18

tel./fax (83) 342 12 19, 600-185-900

e-mail: warszawa@omega-kancelaria.pl